

Delgivning av arbetsplaner

Av 5 § minerallagen (1991:45) framgår att undersökningsarbete endast får utföras i enlighet med en gällande arbetsplan. För att en arbetsplan ska bli gällande måste den *delges* de ägare till mark där arbetet ska bedrivas och de innehavare av särskild rätt som berörs. Syftet med bestämmelserna är att säkerställa informationen till fastighetsägare och andra sakägare och att ge dem möjlighet att påverka arbetenas utförande. Det bör också noteras att det enligt 15 kap. 6 § 2 minerallagen är straffbart att påbörja undersökningsarbete utan att ha en gällande arbetsplan. Det är alltså viktigt att delgivningen genomförs på ett riktigt sätt. Bergmästaren utövar tillsyn över att bestämmelserna följs.

Att delgivning enligt lag ska genomföras utan samband med ett mål eller ärende hos en myndighet eller en domstol är inte vanligt men förekommer i andra sammanhang som t.ex. aktiebolagslagen och vid uppsägning av hyresavtal. Sådan delgivning brukar benämnas *delgivning genom enskild* eller *privat delgivning*.

Vad är delgivning?

Delgivning innebär att man ser till att någon får del av en handling. För att delgivning ska anses genomförd måste de delgivnings sätt som beskrivs i delgivningslagen (2010:1932) användas.

Vad ska delges?

Bestämmelsen i 5 § minerallagen anger endast att det är arbetsplanen som ska delges. Även om det inte sägs uttryckligen måste utgångspunkten vara att fastighetsägarna och rättighetshavarna informeras om att om de vill framställa invändningar så ska det ske skriftligt och vara tillståndshavaren tillhanda inom tre veckor från delgivningsdagen samt att arbetsplanen i annat fall blir gällande.

Sätten för delgivning

Generellt gäller att man alltid ska välja delgivnings sätt med utgångspunkt från att det ska vara ändamålsenligt med hänsyn till handlingens innehåll och omfattning och medföra så lite kostnader och besvär som möjligt för delgivningsmottagaren.

Bara vissa av de delgivningsformer som finns i delgivningslagen kan användas vid privat delgivning. Dessa är

- *Vanlig delgivning.* Innebär i första hand att handlingen sänds med begäran om ett *delgivningskvitto eller mottagningsbevis*. Skrivelsen sänds då i vanligt brev där den som söks uppmanas att underteckna delgivningskvittot och sända det åter till avsändaren. Handlingen kan också skickas i rekommenderat brev med begäran om mottagningsbevis.. Även ett bud kan överlämna handlingen och samtidigt begära att den som mottar handlingen signerar ett delgivningskvitto (*buddelgivning*).
- *Stämningmannadelgivning.* För att stämningmannadelgivning ska få användas fordras att delgivning inte kan ske genom vanlig delgivning. Så kan t.ex. vara fallet om delgivningen är mycket brådskande eller om vanlig delgivning inte kunnat fullföljas. Stämningmannadelgivning utförs av en stämningssman inom polismyndigheten eller någon annan med behörighet. Stämningssmannen har möjlighet att lämna handlingen till den som ska delges, eller i vissa fall någon annan, utan att mottagaren kvitterar. Under vissa förutsättningar kan stämningssmannen genomföra uppdraget genom s.k. *spikning*. Det är stämningssmannen som avgör om förutsättningarna finns.
- *Kungörelsedelgivning.* Situationerna när kungörelsedelgivning kan användas för att delge arbetsplaner är kortfattat i de fall då
 - 1) den som söks saknar känt hemvist och det inte kan klarläggas var han/hon finns,
 - 2) den som söks har känt hemvist men det finns anledning att anta att denne har avvikit eller håller sig undan,
 - 3) delgivning ska ske med ett obestämt antal personer,
 - 4) antalet personer som ska delges är så stort att det skulle innebära större kostnad och besvär än som är försvarligt med hänsyn till ändamålet med delgivningen,
 - 5) delgivning ska ske med delägare av en samfällighet eller medlemmar i en sammanslutning med fler än tio medlemmar och föreningen inte företräds av någon känd styrelse eller förvaltare och sammankallande saknas eller
 - 5) en juridisk person i vissa fall inte har någon registrerad behörig företrädare eller ett aktiebolag saknar registrerad postadress.

När enskilda använder sig av kungörelsedelgivning ska det ske via *länsstyrelsen*. Den enskilde ansöker hos länsstyrelsen, som prövar om kungörelsedelgivning kan tillämpas och ombesörjer själva kungörelsen. I de fall det finns tveksamhet om kungörelsedelgivning får användas kan man alltså vända sig till länsstyrelsen i det län som är aktuellt för att reda ut om det finns förutsättningar.

2012-10-01

Dnr BS 49-1117-12

De delgivningssätt som regleras i delgivningslagen som enskilda *inte* får använda sig av är *särskild delgivning med juridisk person, muntlig delgivning och det som benämns förenklad delgivning*.

Vem ska delges?

De svårigheter som kan finnas i fråga om att avgöra vilka fastighetsägare och rättighetshavare som berörs av undersökningsarbetena och att nå var och en av dem kan inte behandlas i detta sammanhang. Viktigt att notera är att det inte är tillåtet att utföra undersökningsarbeten utan att delgivningarna fullföljts. Det är heller inte möjligt att få frågan om fastställelse av en arbetsplan prövad utan genomförd delgivning. Delgivningslagen innehåller regler som går att använda när det är svårt att nå rätt person för delgivning, även om man måste räkna med viss tidsutdräkt. I vissa fall finns det regler som förenklar i fråga om vem som kan sökas för delgivning.

Då det gäller *dödsbon* är det i första hand en behörig ställföreträdare, t.ex. en boutredningsman, för dödsboet som ska delges. I annat fall kan man vända sig till en dödsbodelägare som sitter i boet, dvs. som bor kvar i den avlidnes bostad. Även dödsbodelägare som inte sitter i boet kan delges för dödsboets vägnar om delgivningen beror på att dödsboet äger en lantbruksenhet. Dödsbodelägare som mottagit handlingen ska underrätta övriga delägare utan dröjsmål. Finns inte någon av dessa företrädare måste var och en av dödsbodelägarna delges.

För *samfälligheter eller medlemmar i sammanslutningar* kan följande personer sökas: Ledamot av styrelse eller förvaltare, sammankallande för dem som ska besluta i samfällighetens och sammanslutningens angelägenheter om styrelse och förvaltare saknas eller suppleant. Den som mottagit handlingen ska underrätta övriga delägare. Finns ingen av de angivna företrädarna måste alla delägare eller medlemmar delges. Om de är fler än tio får kungörelsedelgivning användas.

Juridiska personer delges genom någon som har rätt att företräda bolaget. Om flera är gemensamt behöriga att företräda den juridiska personen är det tillräckligt att delgivning sker med någon av dem. Om behörig företrädare saknas kan delgivning ske med någon som har rätt att sammankalla dem som ska besluta om den juridiska personens angelägenheter. Ytterligare möjliga förfaringsätt finns i delgivningslagen. En sameby är en juridisk person.

2012-10-01

Dnr BS 49-1117-12

Ytterligare information

De grundläggande bestämmelserna om delgivning finns i *delgivningslagen (2010:1932)* och *delgivningsförordningen (2011:154)*.

Domstolsverket har gett ut en handbok om delgivning med utförlig information om när de olika delgivningssätten kan tillämpas och närmare om förfarandet för vart och ett av dem. Handboken finns tillgänglig på www.dvhandbok.domstol.se

Polismyndigheten kan lämna ytterligare information om förfarande vid stämningssmannadelgivning.

Om kungörelsedelgivning blir aktuell ska det ombesörjas av länsstyrelsen, som också kan lämna närmare upplysningar om hur det går till.

Lotta Lauritz
jurist